

Izhaja vsak de-
lavnik popoldne

CENE PO POŠTI:

za celo leto Din 90—
za pol leta Din 45—

V upravi stane mesečno Din 7—

NOVIČAS

Uredništvo in upravnštvo v Ko-
pitarjevi ulici štev. 6 — Telefon
uredništva štev. 50 — Telefon
— upravnštva štev. 328 —

CENE PO POŠTI:

za četrt leta Din 22:50
za en mesec Din 7:50

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva Posamezna številka stane 50 p

Kako sedaj?

V naši notranji in zunanji politiki sto-
ji naša država na razpotju.

Genovska konferenca se razide, da se
sestane drugje. Kakšen bo uspeh nove
konference? Verjetno je, da bo nova kon-
ferenca ravno tako brezuspešna, kakor ge-
novska, ki se je razšla radi Rusije.

Ruski boljševiki so državni socialisti.
ki pa hočejo z ozirom na težkoče, v kakrš-
nih se sedaj nahaja Rusija, stvoriti kom-
promis. Dejansko in praktično priznavajo
kmetu več ali manj neomejeno uživanje
zemlje, priznavajo zasebno last tudi male-
mu obrtniku in posestniku, glede velike in-
dustrije pa ustvarjajo kompromise potom
koncesijskih pogodb. Glede velike indu-
strije sovjeti načelno stoji na stališču, da
je ista državna last. Pripravljani pa so, da
ti jo v najem družbam, pri katerih bi bila
udeležena tudi država, katera bi vlekla iz
podjetij 15 do 20 odstotkov dobička. Angli-
ja in Nemčija se že trudita, da s posebnimi
pogodbami dobita dovoljenje za snovanje
takih družb v Rusiji, medtem ko hoče
Francija popolno vzpostavitev zasebne la-
sti svojih nekdanjih petrolejskih industrij
na Kavkazu brez vsakršne omejitve v so-
cialnem pogledu. Medtem, ko morajo so-
vjeti absolutno vstrajati na svojem kom-
promisnem stališču, ker imajo že radi svo-
je sedanje popustljivosti proti sebi ostro
opozicijo, se Francija od svoje strani no-
če odpovedati interesom svojih kapitali-
stov. In tako bo tudi nova konferenca na-
letela na enaka nasprotstva, vsled česar
bodo posamezne zapadne države sklepale
posebne pogodbe z Rusijo, dočim bo Fran-
cija tudi v bodoče ostala nespravljiva na-
sprotnica sovjetske Rusije.

S tem pa bo potisnjena v še hujše na-
sprotstvo do Rusije tudi mala antanta kot
trabant Francije. S tem bo dano seveda tu-
di stališče belgrajske vlade nasproti sve-
tovnemu položaju. In tako bodo za našo dr-
žavo postale hude posledice. Ojačil se bo
militarizem, zveza z reacionarno Rumuni-
jo se bo še bolj utrčila, enako bo ojačena
zveza s Poljsko, doma pa bo narastel srb-
ski centralizem, da bo lažje imel na vaje-
tih ostale narode te države. Razmere se
bodo poostrevale vedno bolj do neznosno-
sti.

Medtem pa bo tok svetovnih dogod-
kov šel svojo pot. Ta koalicija držav male
antante pod vodstvom generala Focha se-
veda ne bo strla ne Rusije ne njenega re-
žima. Pač pa se bo Rusija medtem gospo-
darsko konsolidirala, boljševiki se bodo
moral preleviti v smislu kompromisov ter
tako najti nov gospodarski sistem. To pre-
levljanje je sicer nekaj tragičnega ter do-
kazuje, da ruski boljševizem (boljševizem
in komunizem ni eno in isto) nikakor še
ni idealen družabni in gospodarski red;
ampak izločilo se bo iz njega slabo in ne-
zrelo in ruska država se bo utrdila. Ni dvo-
ma, da se ta proces dovrši najkasneje v
teku 5 let. In tedaj bo nastopila konsolida-
rana Rusija tudi kot nacionalen element.
Tedaj bo prišel čas odločitve tudi za našo
državo: ali sporazum z Rusijo in prevzeti
nase posledice tega sporazuma ali pa —
katastrofa.

Zato je potrebno, da se vse opozicio-
nalne stranke v Jugoslaviji zavedo svoje
važnosti in pomena sedanjega trenutka.
Hrvatski blok sestavlja in sklepa resolu-
cije v Zagrebu. Kako potrebno bi bilo,
da bi s svojim številom povečal moč opo-
zicije v parlamentu. Prva stvar sedaj
je, da se središče boja vendarle enkrat
prenese v parlament! To velja za Hrvatski
blok. Tam se bo našla potem platforma
za bodoče sodelovanje vseh opozicionalnih
strank. Po naših nazorih bi ta opozicional-
na fronta morala sloneti na sledečih na-
čelih:

V zunanji politiki je treba iskati
zbižanja z Rusijo in z Anglijo; treba je de-
lati za revizijo verzajske pogodbe, v kolikor
se ta tiče nezadovoljenih narodov. Treba
je zagotoviti vse pravice narodnim manjši-
nam, bodisi Nemcem in Mažarom v Jugos-
laviji, Bolgarom, Albancem in Turkom v
Macedoniji, kakor tudi Slovincem in Hrvat-
tom v Avstriji ter v Italiji. Treba je iskati
priateljskih zvez z Avstrijo in Mažarsko
ter Nemčijo na severu ter prijateljstva z
Bolgarijo in Albanijo na jugu.

Na tej podlagi se mora preorientirati
tudi notranja politika. Po našem mne-
nju je gorenjega izvira glavna notranjepo-

litična zahteva: federativna repu-
blika Slovencev, Hrvatov, Sr-
bov in Blgarov. Teoretično se da
sicer o republiki in monarhiji razpravljati
v celih knjigah, mogoče je dokazovati, da
je angleška monarhija boljša ko francoska
republika itd. Drugačna pa je stvar prakti-
čno. Praktično, dejansko in zgodovinsko
pa pomeni pri nas monarhizem idejo pre-

vlade srbstva; monarhizem ima za podlago
militarizem in imperializem ter je — dru-
gače biti ne more — v nasprotju z idejo
federacije z Bolgari. In zato iz notranje
ter iz zunanjepolitičnih ozirov ne more biti
dvoma, da je bodočnost te države zagot-
ovljena le v federaciji jugoslovanskih
republik. To je naš odgovor na vprašanje:
Kako sedaj?

Konec genovske konference.

Genova, 15. maja. (Izv.) Med Lloyd
Georgem in Barthoujem se je v ruskem
vprašanju zopet dosegel sporazum, tako
da pojde ententa še cela z genovske kon-
ference. Sporazum temelji na sledečih to-
čkah:

Rusom se pošlje nova spomenica, ki
obsega tri dele: 1. ruska polemika se za-
vrata. 2. ustanovi se komisija strokovnja-
kov, ki naj prouči vprašanja o ruskih dol-
govih, o zasebni lastnini, o povrnitvi za-
sebnih škod inozemcem in o kreditih. Kom-
isija strokovnjakov naj sestoji iz dveh
delov: nemškega in ruskega. V nemški del
pošljejo svoje zastopnike države genovske
konference, izvzemši Nemčijo in Francijo,
ruski del sestavljajo Rusi sami. Neruski
del komisije deluje ločeno od ruskega po-
polnoma samostojno in pritegne ruske za-
stopnike na svoje razprave le tedaj, če se
mu to zdi potrebno. Komisija ne bo imela
pooblastil za obvezne sklepe, marveč bo
podala le vladam svoje predloge. Člani
nemške komisije se snidejo na predposve-
tovanje dne 15. junija; oba dela komisije
pa začeta svoje redno delo dne 26. junija
v Haagu. 3. del spomenice obsega izjavo,
da se za čas, ko bo zborovala nova kon-
ferenca v Haagu, medsebojno obvežejo, da
opuste vsako politično propagando. Za od-

govor na spomenico se Rusom dovoli kra-
tek rok.

Konferenčne države so se v ruskem
vprašanju dalje sporazumele v tem, da te-
kom treh mesecev od 26. junija dalje ne
bodo sklepale nobenih posebnih pogodb z
Rusijo in da tudi ne bodo sprejele od Ru-
sije nobenih koncesij, ki so jih prej imeli
v rokah pripadniki drugih držav.

Na Barthoujev predlog se je nujno
povabila tudi Amerika, da se udeleži bo-
doče haške konference.

Genova, 15. maja. (Izvirno.) Po pred-
logu sklicujočih držav za konferenco stro-
kovnjakov, ki naj se sestane v Haagu, ne
bo oviralo dejstvo, da se ena vlada brani
udeležiti seje, otvoritve komisije s strani
drugih držav. Ako se tekom treh mesecev
po 26. juniju ne predloži noben definitivni
predlog ali ako interesirane vlade ne
sprejmejo stavljenih predlogov tekom na-
slednjega meseca, ima vsaka vlada pravico
sklepati s sovjetsko Rusijo posebne dogo-
vore glede vprašanja dolgov, zasebne last-
nine in kreditov. Da se zagotovi miren
potek delovanja konference in da se ob-
novi obojestransko zaupanje, se bodo skle-
nili dogovori med sovjetsko Rusijo in dru-
gimi državami, da se prepreči vsak napad
na obojestransko ozemlje in vsaka propa-
ganda, ki stremi po prevratu.

Ruski protestni odgovor.

Genova, 15. maja. (Izv.) V pismu, ki ga
je Čičerin poslal italijanskemu ministru za
zunanje stvari Schanzerju, se čudi ruska
delegacija, da je niso povabile, naj pove-
svoje mnenje o predlogih, ki jih je stavila
v svojem odgovoru na spomenico zavezni-
kov z dne 2. maja. Izključitev Rusov iz
razprav komisije jemlje njenemu delova-
nju vsak objektivni značaj in vsako mora-
lično silo ne samo v očeh ruskega naroda,
ampak tudi v očeh vsega nepristranskega
javnega mnenja. Sklep, ki obvezuje države,
da ne sklenejo nikake pogodbe z Rusijo,
dokler trajajo razprave konference, bi po-
leg tega, ako se ta prepoved nanaša samo
na politične pogodbe, pomenjal novo pri-
krito blokado, naperjeno zoper interese

ruskega naroda, ki bi moral v tem sklepu
videti le nov čin sovražnosti zoper njegov
politični obstoj in njegove življenske in-
terese. Ruska delegacija mora znova z ob-
žalovanjem ugotoviti, da se vsakokrat, ko
je kak dogovor z Rusijo in drugimi drža-
vami blizu sklepa, najde katera teh držav,
ki stavlja svoje koristi nad interese Evro-
pe in miru, in skuša preprečiti skupna
stremeljenja. Skuša tudi privedi razmerje
med Rusijo in ostalimi državami zopet na
ono točko, na kateri se je nahajala pred
otvoritvijo genovske konference, Ruska
delegacija smatra za svojo dolžnost, zahte-
vati neposredno sklicanje politične komisi-
je, da more tam razložiti svoje predloge
glede ustanovitve skupne komisije.

Amerika sprejme povabilo?

Pariz, 15. maja. (Izvirno.) Pertinax
piše v »Echo de Paris«: Po poročilih, ki
jih je prejel ameriški veleposlanik Child,
bo vlada Zedinjenih držav sprejela pova-
bilo evropskih vlad, naj se udeleži razprav

komisije strokovnjakov, ako dobi zagoto-
vilo, da se mednarodna ureditev ruskega
vprašanja lojalno izvede in se ne sklepajo
posebne pogodbe.

Vlada sprejela Blerotovo posojilo.

Veliko ogorčenje. — Govorice o provizijah.

Belgrad, 16. maja. (Izv.) Na sinočnji
seji ministrskega sveta je finančni minister
dr. Kumanudi poročal o svojih pogajanjih
z zastopniki Blerotove skupine, ki je sta-
vila naši vladi ultimatum, da bo v slučaju,
če vlada takoj ne sprejme pogojev, ponud-
bo preklicala. Ministrski svet je ponovno
in definitivno konstatiral, da je ponudba
sprejemljiva in naročil finančnemu mini-
stru dr. Kumanudiju, da še danes podpiše
pogodbo glede najetja 100 milijonskega
dolarskega posojila. Glasom njegove izja-
ve bodo takoj po podpisu objavljeni pogo-
ji tega posojila.

Belgrad, 16. maja. (Izv.) Radi vesti,
da namerava vlada sprejeti ponudbo Ble-
rotove skupine, je vladalo sinoči v vladnih
krogih veliko razburjenje, ki je mejilo na

ogorčenje. Posebno še radi tega, ker se je
vlada zelo podvzivala in se na vse mogoče
načine trudila, da se to posojilo sprejme.
Predsednik naše reparacijske komisije v
Parizu je poslal večeraj naši vladi dopis,
v katerem sporoča, da je Blerotova bančna
skupina zelo diskreditirana in ne vživa
ravno posebnega slovesa. Ta skupina pa
tudi nima od ameriške vlade dovoljenja za
izvoz dolarjev iz Amerike. Radi teh vesti
je ogorčenje še narastlo. V Belgradu je tu-
di splošno znano, da dobe posredovalci za
sprejetje posojila prav masne provizije.
Ker pa Blerot nima izvoznega dovoljenja,
bodo sedaj dobili provizije še oni, ki bodo
posredovali, da bančna skupina dobi do-
voljenje.

Tajna navodila belgrajske vlade za pogajanja z Italijo.

Belgrad, 16. maja. (Izv.) Sinočnja seja
ministrskega sveta je trajala do pol 12. ure
ponoči. Najpreje so bila prečitana brzozjav-
na poročila iz Genove, v katerih dr. Nin-

čič poroča, da bo genovska konferenca
glasom izjave Lloyda Georgea še tekom
tega tedna zaključena. Nato se je razprava
lajalo o brzozjavah glede pogajanj naše dele-

gacije z Italijo o izvršitvi rapalske pogod-
be. Italijani so svoje zahteve formulirali in
zahtevali od naše delegacije, da še tekom
današnjega dne odgovori, če sprejme bel-
grajska vlada te zahteve, ali jih ne sprej-
me. Radi tega se je debata zelo zavlekla.
Končno je ministrski svet sestavil odgovor
in direktive, ki se pošljejo naši delegaciji.
Njih vsebina je ta'na.

Hrvatski blok in vlada.

Sarajevo, 16. maja. (Izvirno.) Pri svo-
jem odhodu iz Sarajeva je predsednik de-
mokratske stranke Ljuba Davidović izjavil,
da bodo vsi oni poklicani na odgovornost,
ki so sestavili memorandum Hrvatskega
bloka in ga odposlali.

SEJA SKUPŠČINE.

Belgrad, dne 16. maja. (Izvirno.) —
Na današnji seji narodne skupščine, ki se
je pričela ob 10. uri dopoldne, se določi
dnevni red prihodnje seje.

DR. LAGINJA PAŠIČU.

Belgrad, dne 16. maja. (Izvirno.) —
Bivši ban Laginja je poslal Pašiču pismo,
v katerem ga kot predsednika vlade prosi,
da naj v vprašanju izpraznitve krajev, ki
nam pripadajo po rapalski pogodbi, nikar
ne popusti.

ŠE ENA KOMISIJA.

Belgrad, dne 16. maja. (Izvirno.) —
Ministrstvo za pošto in brzozjav je sestavilo
posebno komisijo, da konstatira, če je res
premalto uslužbencev za sedanji obseg
službe.

NEMČIJA POŠILJA MOSTOVE.

Belgrad, dne 16. maja. (Izvirno.) —
Nemška vlada je sporočila, da bo 15. ju-
nija pričela prevažati dele mostov, ki jih
mora dati na razpolago naši državi kot re-
paracijsko odškodnino za mostove, ki jih
je nemška vojska na svojem umiku s so-
lunske fronte porušila. Transport teh me-
stov se bo izvršil na vagonih, ki ostanejo
naša last. Transporti bodo šli preko Av-
strije. Za transportne stroške bo morala
naša vlada plačati okrog 4 milijone di-
narjev.

POŽARI V SRBIJI.

Belgrad, dne 16. maja. (Izvirno.) —
Pred par dnevi so pričeli greti veliki
državni gozdovi pri Makešu. Kljub ener-
gičnim odredbam orožništva in civilnega
prebivalstva se dosedaj še ni posrečilo
požar omejiti.

Današnja predborza.

Zagreb, 16. maja. (Izv.) Pešta 35—
35.75, Berlin 95.50—96.75, Italija 14.35—
14.40, London 1208, Newyork 265, Pariz
24.50, Pariza 528—532, Dunaj 2.82—2.84,
Zürich 52, dolarji 264.

Dunaj, 16. maja. (Izv.) Praga 188, Za-
greb 35, Pešta 12.40, Varšava 2.42, Italija
510, Bukarešta 68.01, London 430, New-
york 9650, Pariz 880, Berlin 34.50, Holand-
sko 3700.

Zürich, 16. maja. (Izv.) Berlin 1.85, Ho-
landsko 202.50, Newyork 524, London 23.33
Pariz 47.90, Italija 27.70, Praga 10, Pešta
0.68, Zagreb 1.91, Solija 3.85, Varšava 0.13,
n.-a. K 0.055, Dunaj 0.0525.

Politični dogodki.

+ Francija in Vatikan. Inozemsko
časopisje se peča z vprašanjem o poslab-
šanju odnošajev med Francijo in Vatika-
nom. Dve stvari naj bi bili povzročili to
poslabšanje: prvič dejstvo, da je Pij XI. še
odločneje nego njegov prednik zavrnil
priznanje ločitvene postave, drugič pa
znani papeževi pismi na genovsko konfe-
renco, ki naj bi grajalno cikali na franco-
sko nespravljivost. Nekateri listi izražajo
dvom, če francosko diplomatsko zastop-
stvo po odstopu sedanjega poslanika Jou-
narta ne zavzame zopet značaja samo za-
časnega poslanstva. Drugi listi pa zopet
naglašajo, da ima Francija prevelik interes
na tem, da ohrani dobre zveze z Vatika-
nom nego da bi tvegala novo ohladitev
odnošajev z njim. Zanimivo je, kar piše ob
tej priliki poluradna »Prager Presse«. List
pravi, da obsega francoska ločitvena pos-
tava take določbe, ki nasprotujejo duhu
kanoničnega prava, zato katoliška cerkev
tega zakona ni nikoli priznala in ga tudi

ne bo, ker ga ne more. S silo pa francoska vlada tudi ne more izvajati tega zakona, ker bi s tem prišla v preveliko nasprotje z javnim mnenjem francoskega naroda. Tako je nastopilo na francoskem po sprejetju ločitvene postave dejansko ex lex stanje, ki je najneprijetnejše, kar se more zakonodavcu pripetiti. Potem pravi list dobesedno: »To služi češkoslovaški državi, ki stoji pred ločitvijo cerkve od države, kot nauk, da ločitvena postavodaja ne sme nikdar posegati v notranje zadeve cerkve in da se mora njeno geslo glasiti: Svobodna cerkev v svobodni državi.«

+ **Proti Trockemu.** Kakor poročajo preko Pariza, je na zadnji seji ruskega izvršilnega odbora v Moskvi došlo do ostrih napadov proti Trockemu, ker si je baje nagrabil 30 milijonov zlatih rubljev premoženja.

+ **Nova vojaška pogodba med moskovsko in angorsko vlado.** Iz Carigrada poročajo, da sta moskovska in angorska vlada sklenili pogodbo, glasom katere odstopi Rusija turškemu nacionalistom polovico svojega črnomoškega brodogojstva. Kemal paša dobi s tem 4 bojne ladje, na katerih bo posadka sestavljena v enakih delih iz Rusov in Turkov.

+ **Poljsko-nemška pogodba.** Iz Ženeve so poročali, da se 16. t. m. podpiše nemško-poljska pogodba glede Gornje Šlezije.

+ **Pogajanja med Radićem in Pašićem.** »Hrvat« polemizira proti belgrajski »Pravdi«, ki je prinesla vest, da gre Radić v Sarajevo, kjer se namerava sestati z ministrskim predsednikom Pašićem. List pravi, da je ta vest popolnoma neresnična in da je Radić rekel na seji poslancev Hrvatskega bloka, da je sicer prejel povabilo, naj se s Pašićem sestane v Sarajevu, da pa je to povabilo odklonil.

— Od posebne strani smo tudi mi prejeli obvestilo, da je Radić poslal svojega zaupnika k Pašiću radi pogajanj. Radić bi prišel v Zemun, kjer naj bi se vršili razgovori. Pašić pa je baje to odklonil. Iz vseh teh vesti bi se dalo sklepati, da se v kljub demontirani vendarle vrše neka pogajanja ali vsaj posredovanja.

+ **Koalicija in vnanje posojilo.** O ameriškem posojilu se v Belgradu še vedno prerokajo. Demokratje so za eno, radikali za drugo ponudbo. Mesto, da bi odločila ugotovitev, katero posojilo nudi naši državi več ugodnosti, se merodajni gospodje pripravljajo, ali bo zmagalo »demokratsko« ali »radikalno« posojilo. Iz vsega pa je razvidno, da ne igrajo glavno vlogo potrebe države in ljudstva, marveč »zarada«. Ljudstvo je zato tu, da »plati«, a vlada, da pare iztisne. To je naša »demokracija«!

Dnevni dogodki.

— **Državna borza dela.** Pri vseh podružnicah »Državne borze dela« v Ljubljani, Mariboru, Ptujju in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 30. aprila do 6. maja 1922 dela 595 moških in 391 ženskih delavnih moči. Delodajalci so pa iskali 790 moških in 351 ženskih delavnih moči. Posredovanj se je izvršilo 285. — **Promet od 1. januarja do 6. maja 1922** izkazuje 14.976 strank in sicer 7152 delodajalcev in 7524 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 2514. — **Dela iščejo:** strojni in stavbeni ključavničarji, peki, mlinarji, natakariji, natakarije, kovači, trg. so-trudniki, prodajalke, dninarji, dninarice, sluge, sedlarji, kočijaži, vzgojiteljice, služkinje, kuharice, vajenci, vajenke itd. — **V delo se sprejmejo:** gozdni delavci, rudarji, zidarji, tesarji, mizarji, čevljarji, krojači, šivilje, strojni in stavbeni ključavničarji,

kleparji, vzgojiteljice, služkinje, kuharice, vajenci, vajenke itd.

— **Namestnik Hribar v Belgradu.** Iz Belgrada poročajo 15. t. m.: Včeraj je semkaj dospel pokrajinski namestnik za Slovenijo Ivan Hribar in je takoj po svojem prihodu posetil ministra za notranje stvari dr. Marinkovića. Z njim je razpravljal o vsesokolskem zletu v Ljubljani, ki se vrši avgusta meseca. Nato je posetil ministra dvora Jankovića in imel z njim daljši porazgovor.

— **Kralj se udeleži sokolskega zleta v Ljubljani.** Iz Belgrada 15. t. m.: Kralj Aleksander je v nedeljo popoldne sprejel deputacijo Sokolov. V odposlanstvu so bili starosta Jugoslovenskega sokolskega saveza dr. Vladimir Ravnihar, polkovnik Petro Lazarević in starosta belgrajske župe sokolske Momir Korunović. Vlada se je zelo zanimala za razmere v sokolstvu in je obljubil, da se bo udeležil vsesokolskega zleta v Ljubljani.

— **Legitimacije državnih nameščencev proste taks.** Delegacija ministrstva financ objavlja uradno, da so v smislu 7. maja došle odločbe generalne direkcije posrednih poreza tudi v Sloveniji oproščene plačila takse legitimacije drž. nameščencev in vpokojencev ter njihovih rodbinskih članov za znižane vožnje na železnicah.

— **Potres v Srbiji.** Iz Belgrada poročajo: Instrumenti tukajšnjega potresnega zavoda so 13. t. m. zaznamovali močan potres, ki je moral biti okrog Kolubare. V noči od sobote na nedeljo so v Prilepu čutili močan potres, ki so ga opazovali tudi v nižavi Pelagonije.

— **Smrtna obsodba v Budimpešti.** Iz Budimpešte poročajo: Ker je državni upravitelj Horthy odklonil prošnjo za pomilostitev Ignaca Kleina, ki ga je budimpeštansko honvedsko sodišče obsodilo na smrt zaradi zločina vohunstva, se bo 16. t. m. zjutraj izvršila smrtna obsodba.

— **Koliko telefonskih poročil gre iz Genove.** Kakor dokazuje uradna statistika, je šlo iz Genove od 10. do 30. aprila nič manj ko 55.570 telefonskih poročil, ki so trajala po 3 minute. Od tega jih je bilo poslanih na Angleško 78 (zaradi slabe zveze z Londonom), 431 v Avstrijo, 2089 na Francosko, 2960 na Nemško, 85 v Belgijo, 2766 v Švico ter v laška mesta 47.160.

— **Ponarejene lire.** Letošnjo pomlad sta po Jugoslaviji razpečavala ponarejene 1000lirske bankovce dva Italijana, ki sta razne banke in zasebnike ogoljufala za znatne vsote. Eden, ki se je izdajal za Julijana Marsi, je okoli 40 let star, drugi, ki je nastopal pod imenom Mirabello Sando, pa približno 25—30 let. Oblasti so ju doslej zastoj iskale.

— **»Postumia«.** Češkoslovaški listi poročajo, da se je uvedla nova direktna zveza med Češkoslovaško in Italijo, in sicer preko Hornega Dožišta—Českých Heriluv—Spielfelda—Strassa in »Postumie«. To je naša starodavna Postojna. Ali bratom Čehom ne bi bilo mogoče spoštovati slovenskih imen na italijanskem ozemlju?

Iz trboveljskih revirjev.

Trbovlje. Načelnik II. rudarske skupine Anton Zupančič III. z dvema drugima odbornikoma so bili pred par dnevi pri finančnem delegatu g. dr. Šavniku o zadevi povrnitve davka, kateri se je odtegnil od rudniških podjetnikov delavcem. Gosp. dr. Šavnik je obljubil, da se davek vrne vsem dotičnim družinam, ki imajo več kot štiri otroke in sicer po temle načrtu: Po letnih 60.000—65.000 K prejemkov se vrne 300 kron, od 65.000—70.000 400 K, od 70.000 do 75.000 500 K, od 75.000—80.000 K 600

kron in od 80.000—85.000 K letnih dohodkov 800 K. — Davek se bo izplačal pri prihodnji plači. K temu bi še pripomnili, da se je v Zagorju in Hrastniku že davek izplačeval, a v Trbovljah so ga pa gospodje v graščini menda hoteli nekako zavleči. Dobro bi bilo te gospode včasih malo prijeti, ter jih opozoriti, da je »delavcem zaslužek zadrževati ali utrgovali« vnebovpijoč greh!

Ljubljanski dogodki.

Ij Srebrna poroka. Danes 16. maja obhajata svojo srebrno poroko naša somišljenika Martin in Franja Hudales iz Ljubljane. Oba še popolnoma zdrava, sta sprejela zjutraj v domači trnovski cerkvi ob spremstvu svojih otrok Presv. Rešnje Telo. — Jubilantoma iskreno čestitamo in kličemo: Na mnoga leta!

Ij Za ljubitelje starih znamk. Poštno in brzojavno ravnateljstvo za Slovenijo v Ljubljani objavlja: Poštno ravnateljstvo v Ljubljani bo na javni dražbi dne 12. junija t. l. ob 9. uri prodalo škartne spremnice, ki imajo veliko filatelistično vrednost radi prvih jugoslovenskih znamk. Vmes so znamke od prevrata pa do meseca maja l. 1920, ki predstavljajo celi razvoj znamk, katere je natisnilo tukajšnje ravnateljstvo. Interesenti so vabljeni, da se udeležijo dražbe.

Ij Popisovanje živine. Prejeli smo: Mnogo ljubljanskih lastnikov živine je od oblastva odrejani popis goveje živine in konj, čebelnih panjev in perutnine kratkoma najbolj znani lastniki živine je niso priglasili vsled svoje malobrižnosti za uradne odredbe. Tozadevno se zlasti odlikujejo: Poljanska cesta, Sv. Petra cesta, Linhartova ulica itd., dočim sta se v splošnem Trnovo in pa Vodmat odzvala pozivu. Oblast mora dati poudarka svojim odred-

bam s tem, da neposlušne zamudnike kaznuje v svarilen zgled drugim somešanom.

Ij Kolo »Walfenrad« je bilo te dni iz neke veže v Wolfovi ulici ukradeno knjigovodji Juliju Suštaršič. Vredno je bilo 4000 K.

Ij Pobegnil je od doma 12 letni drugošolec na ljubljanski državni gimnaziji Ladislav Potokar iz Stepanje vasi. Odšel je 11. t. m.

Ij Vlom v barako. V noči od 13. na 14. t. m. je neznan storilec vlomil v barako branjevca Turka na Dunajski cesti in odnesel sladkarij v vrednosti 90 K.

Ij Išče se lastnik. Marija Erjavc iz Žlebov pri Medvodah je našla 1. t. m. pred svojo hišo razne listine, glaseče se na ime Ruperta Debelak in 52 dinarjev v gotovini. Najdbo je izročila na ljubljanskem okrajnem glavarstvu.

Ij Tatvina. Naredniku Jožefu Vidmarju v Hradeckega vasi št. 4 je bilo iz zaklenjenega podstrešja ukradeno 4000 kron vredna zelena plišasta preproga in razne obleke v vrednosti 4500 kron.

Ij Zgrešena karijera. Ljubljanka Ivanka Sever je bila najprej delavka v tobačni tovarni, nato je pa napredovala za poštno uradnico. To ji pa še ni zadoščalo, marveč je hotela popravljati svojo srečo z goljuživimi. Za to si je izbrala svoj delokrog v Bosni, Stari Srbiji in Makedoniji. Oblast ji je za petami.

Naša društva.

d Krekova prosveta. Zveza uradnic in trgovskih nastavljenk ima v sredo 17. maja ob pol 6. uri zjutraj sv. mašo na Rožniku. Vse članice in prijatelje društva, uljudno povabljeni. — Predsednica.

Izdaja konzorcij »Novega Časa«. Urednik in odgovorni urednik Franc Kremžar. Tiska Jugoslovenska tiskarna v Ljubljani.

Umetni led

Mesnega oddelka, Gospodarske zveze' v Ljubljani

V ploščah po 11 kg.

Dnevna produkcija 2000 kg.

Plošča ledu Din. 13'--.

Večjim naročnikom dostavljamo led vsako jutro na dom.

Tunel.

49

Roman. Spisal Bernhard Kellermann. — Poslovenil Peter Mlakar.

»Proč, proč!« je šepetal Hobby in groza ga je tresla. »Od tu morava proč!«

Črnc je prijel za Hobbyjev pas ter pomagal z zdravo nogo, kolikor je mogel. Tako sta jezla skupaj skozi šaro podbojev in mrličev in kamenja, vpilju in živalskim glasovom nasproli.

»Hobby!« je stokal črnc ter hlipal od strahu in groze. »Mister Hobby, the Lord bless your soul — Bog blagoslovi Vašo dušo — ne zapustite me, ne pustite me tu! O, Lord, mercy —! — O, Bog, hvala —! Imam ženo in dva otročička — ne zapustite ubovega črnca. O, usmiljenjel«

Goreči vrtni stroj je metal grozljne, hudobne žarke in temne plahulajoče sence v temno mešanico; Hobby je moral paziti, da ni stopal na ude in glave, ki so šrlele iz posipa. Nenadoma se je dvignila med dvema prekucnjenima železnima cizama postava, ki je z eno roko segala po njem. Umaknil se je in zagledal lice, ki je strmelo z blaznim pogledom vanj.

»Kaj hočeš?« je vprašal Hobby do smrti preplašen.

»Vent!« je hropel obraz.

»Stran!« je odvrnil Hobby. »To je napančna smer.« Izraz se licu in izpremenil. Toda umaknilo se je počasi nazaj. In postava je izginila brez vsakega glasu, kakor bi jo bil požrl grušč.

Hobbyju se je v glavi jasnilo in pozikusil je zbrati svojo misli. Opeklino so ga bolele, leva roka mu je krvavela, drugače pa je bil nepoškodovan. Spominjal se je, da ga je bil Allan poslal k O' Nielu z nekim naročilom. Deset minut pred eksplozijo je še govoril z O' Nielom,

rdečim lrcem, pri cizah za kamenje. Na to je bil splezal v vrtni stroj. Čemu, ni več vedel. Toliko da je stopil v stroj, je čutil, kako se lla okoli njega majejo. Videl je dvoje preplašenih oči — nato ni videl ničesar več. Do sem je vedel vse, a uganka mu je bila, kako je spel prišel iz stroja. Ali ga je bila eksplozija vrgla?

Ko je vlek za seboj stokajočega in javkajočega črnca, je premišljal svoj položaj. Zdel se mu ni brezupen. Če dospe do preseke, v kateri je včeraj ležal mrtni monter, je rešen. Tam so bile obveze, oparati za kisik, zasilne svetiljke. Spominjal se je razločno, da je Allan svetiljke poizkušal. Prečni rov je bil desno. Toda kako daleč? Tri milje, pet milj? Tega ni vedel. Ako se mu ne posreči, se mora zadušiti, kajti dim je vsako minuto raste. In Hobby je lezel obupno dalje.

Pa je začul tik v bližini glas, ki je krehal njegovo ime. Obstal je ter prisluhnil; pljuča so mu plala.

»Sem!« je hropel glas. »Jaz sem. O' Niel!«

Da, veliki lrec je bil. On, čigar kosli so sicer zavzemale toliko prostora, je sedel vkleščen med podboji, desna plač obraza je bila okrvavljena; zdel se je siv, kakor s pepelom pokril in njegove oči so bile rdeči razboljeni plameni.

»Z menoj je končano!« je hropel O' Niel. »Kaj se je zgodilo? Z menoj je konec ter strašno lrpim. Ustrelil me, Hobby!«

Hobby je poizkusil odvaliti bruno. Napel je vse moči, a je namah, nerazumljivo, zakaj, padel na tla.

»Saj se ne splača, Hobby,« je nadaljeval O' Niel. »Jaz sem na koncu in lrpim! Ustrelil me ter se rešil.«

Da, O' Niel je bil na koncu, Hobby je to videl. Izvlekel je revolver iz žepa. Orožje je tehtalo stole v njegovi roki; komaj je dvignil roko.

»Zamiži, O' Niel!«

»Zakaj pa, Hobby —?« O' Niel se je obupno nasmehnul. »Povej Macu, da nisem jaz kriv — hvala Hobby!«

Dim je dušil, loda ognjeni svit je vedno bolj ugašal, in Hobby je upal, da se ugasi. Potem ni bilo več nobene nevarnosti. V tem sta zabobneli dve kralki, močni detonaciji. »Razstreljivke,« je pomislil.

Takoj nato je postalo svetleje. Visok podboj je svetlo gorel ter svetil daleč skozi rov. In Hobby je zapazil, kako se posamezniki izgrebajo, drugi počasi plezajo korak za korakom dalje. Nagi, umazani hrbli in roke kož žveplo rumeni v ognjenem svilu. Iz kamenja je javkalo in vpilo, roke so šrlele kvišku ter mahale s skrčenimi prsti; tam so se lla sunkoma dvigala, loda nasipna plaš je vedno spel padala nazaj.

Hobby je topo lezel dalje. Hropel je. Poč mu je curjal po obrazu in od napora je bil napol nezavešen. Ni pazil na roko, ki je motela iz grušča ter ga lovila za nogo, apatično je plezal skozi krvni slap, ki je curljal od stropa. Koliko krvi ima človek! je pomislil ter stopil naravnost preko mrliča, ki je ležal na trebuhu.

Črnc, ki mu ga je bila usoda navezala v tej strašni uri, se je oklenil njegovega tilnika ter tulil in jokal od bolečine in groze, včasih je poljubljil njegove lase ter ga moledeval, naj ga nikar ne zapusti.

»Ime mi je Washington Jackson,« je hropel črnc, »doma sem iz Athensa v Georgiji, vzcl sem Amando Bell iz Danielsvilla. Pred tremi leti sem se udingal v tunelu kot nosač. Imam dva otroka, po šest in pet let jima je.«

»Tišči gobec, fant,« je vpil Hobby. »Ne oklepaj se tako tesno!«

(Dalje.)